

Formular feedback proiect revizuire norme de lucru CPR

Nume și prenume: Dr. Školka Enikő

Statut: psiholog principal, psihoterapeut, formator-supervizor, președintele Comisiei Profesionale a ATF-PF

Data: 30.11.18.

Capitolul: **Supervizarea profesională în psihologie**

N	IDENTIFICAȚI (după caz): - Textul propus pentru modificare / înlocuire - Textul propus pentru eliminare - Locul în care propuneți completarea textului	PROPUNERE (după caz): - Modificare / înlocuire text - Eliminare text - Completare text	ARGUMENTAREA propunerii
Art. 1	(3) Bazându-se pe recunoașterea punctelor forte și a talentelor persoanei supervizate, supervizarea încurajează auto-eficacitatea . Supervizarea asigură că exercitarea (supervizată) a profesiei este realizată într-o manieră competentă de către persoana supervizată, astfel încât să fie respectate standardele etice, cerințele legale și practicile profesionale pentru promovarea și protejarea bunăstării clientului, a profesiei și a societății în general (Fender & Shafranske, 2004).	Art. 3 - Propunem - să se adauge specificarea potrivit căreia ”CPR reglementează procesul de supervizare pentru toate treptele profesionale ținând cont de standardele și liniile directoare ale supervizării din diferite domenii de specialitate ale profesiei de psiholog, așa cum sunt reglementate de entitățile de referință din UE, SUA, MB și cele internaționale (în cazul psihoterapiei ținând cont de specificul diferitelor școli/modele de psihoterapie, asigurând un cadru suficient de flexibil și clar totodată care să permită compatibilizarea normelor CPR cu cele ale acestor foruri de referință din lume (suplimentare în anumite specializări comparativ cu profesia de bază de psiholog)” (APA, 2014).	
Art. 2	(1) Competențele supervisorului se împart în 2 mari categorii: 1. competențe profesionale în domeniul în care supervizează (acestea sunt specifice pentru	Art. 2/(1) nu există puncte anterioare, credem că se referă la punctele care urmează.	

specialitățile definite prin prezentele norme, fiind descrise la punctele anterioare), 2. competențe de supervizare (acestea sunt generale pentru toate specialitățile). 1. Competențe profesionale: a. Competențele profesionale psihologului specialist / principal (pentru fiecare specialitate), b. Competențe administrative: Competențe de susținere a activității profesionale: - dezvoltarea unei <u>relații profesionale cu clienții</u>, bazată pe încredere și respect; - cunoașterea/aplicarea <u>normelor deontologice</u>; reflecția etică în situații problematice; - <u>dezvoltare personală</u> (propriile emoții, prejudecăți, false credințe s.a.); - preocuparea pentru <u>actualizarea constantă a cunoștințelor în domeniu</u>; - <u>comportament etic, prestigiu profesional și integritate</u>; - <u>auto-monitorizarea justă a propriei activități de evaluare/intervenție/cercetare</u>. Competențe de gestiune administrativă și financiară: - să dețină competențe de organizare a activității profesionale într-o formă de exercitare a profesiei (ce implică, în mod concret, înființarea unui cabinet individual de psihologie, societate civilă profesională, cabinete asociate, structură de psihologie, ce trebuie să conțină dosarul înaintat CPR-ului în vederea înființării);	Art. 2/(1) - 1b - Propunem următoarele completări: - cunoașterea/aplicarea normelor deontologice și a celor din Codul de procedură etică. - adăugarea la paranteza privind dezvoltare personală (procesarea cognitivă și emoțională a atingerilor personale, a atitudini problematice față de client, gestionarea vulnerabilității personale a specialistului pentru a nu interfera cu abordarea profesionistă a clientului);

c. Competențe în formarea profesională a psihologilor cu drept de liberă practică: - Organizează workshop-uri avizate de Colegiul Psihologilor din România, în specialitatea în care este atestat ca supervizor. - Organizează cursuri de formare profesională continuă avizate de Colegiul Psihologilor din România, numai în condițiile deținerii calității de supervizor în specialitatea în care este atestat ca supervizor.	Art. 2/(1) - C Propunem introducerea în cadrul enumerării de la punctul c) și a cursurilor de formare profesională de lungă durată în condițiile în care deține certificat de supervizor Argumente - cel puțin în ceea ce privește metoda psihoterapiei sistemice individuale, de cuplu și familie este important ca cel care supervizează să fie un profund cunoscător al modelelor/școlilor de psihoterapie sistemică. Acest fapt poate fi asigurat prin obligativitatea de a preda în cadrul formării teoretico-metodologice, practice (a formării complementare în vechea terminologie, sau a formării de lungă durată potrivit noii terminologii). Suntem de părere că este absolut necesar ca și la în cadrul acestui document, CPR să nu se îndepărteze de normele entităților de referință în domeniul formării în psihoterapie. Să elaboreze un cadru suficient de flexibil și clar totodată în care se poată regăsi și școlile/modele de formare a supervizorilor în cadrul asociațiilor formatoare. Spre exemplu formarea viitorilor formator-supervizori în cadrul metodei psihoterapiei sistemice presupune potrivit standardelor de formare menționate în cele ce urmează: Potrivit TIECP - EAP (1996), supervizorii sunt practicieni care parcurg un proces de formare ca supervizor în cadrul asociațiilor. Liniile directoare ale EFTA-MTS (2011, p. 4) privind standardele minimale de formare ale supervizorului în psihoterapia sistemică: - să fie realizată de practicieni, formatori special calificați - supervizarea reprezintă parte a formării - supervizarea este obligatorie și în cazul psihoterapeutului autonom

	d. Competențe de cercetare-dezvoltare: - Participarea la rețele de cercetare, colectarea/prelucrarea de date în conformitate cu exigentele impuse de coordonatori. - Dezvoltarea de noi produse și servicii: conceperea de instrumente de evaluare psihologică în și/sau programe de intervenție. 2. Competențe de supervizare: Acestea sunt general valabile pentru toate specialitățile – și sunt detaliate mai jos prin	- supervizor în psihoterapia sistemică poate fi doar cineva care și oferă cursuri de formare profesională (teoretico-metodologice) în cadrul programelor de formare - supervizorii fiind formatori-supervizori formați în cadrul asociațiilor Pentru ca cineva să poată fi recunoscut ca supervizor trebuie să se formeze minimum timp de 4 ani în mod continuu și să susțină 300 de ore din următoarele activități profesionale (EFTA-MTS, 2011, Art. 5.4.-5.5., p. 4-5): - susținerea de cursuri de formare teoretico-metodologică - observarea supervizării asigurate de un supervizor - susținerea de supervizare într-o varietate de setting-uri, inclusiv supervizare în grup - supervizarea propriei practici psihoterapeutice - dezvoltare personală și profesională - activitate clinică timp de cel puțin 2 ani din cei 4 ani de formare. Din motivele mai sus menționate considerăm că nu este deloc corect ca în mod automat cineva care atinge treapta de specializare psiholog principal - automat să devină și supervizor. Art. 2/(1) - d Deși constituie o idee bună, care încurajează abordarea de tip scientist-practitioner, bănuim că aceste competențe nu le vor deține la modul obligatoriu toți supervizorii. Dacă aveți în vedere contrariul vă propunem operaționalizarea lor. Dar în cazul în care sunt opționale, merită explicat acest fapt. La fel și faptul dacă sunt obligatorii. Propunem introducerea în enumerarea din stânga și conceperea de ghiduri/modele de conceptualizare, documentație de caz, modele de rapoarte de supervizare specifice domeniului și metodei

prisma comportamentelor tipice asociate cu fiecare competență. <u>I: Relația de supervizare (mentorat)</u> A - Dezvoltă o relație reciprocă prin schimbul de experiențe, explorarea așteptărilor și clarificarea rolurilor supervisorului și ale supervizatului; B - Recunoaște, acceptă și se bazează pe abilitățile și contribuțiile supervizatului pentru a cultiva o relație productivă; C - Utilizează grija și compasiunea pentru a aborda schimbările pozitive pe baza punctelor tari; D - Sprijină supervizatul prin identificarea nevoilor și îl susține când / unde este cazul.	Art. 2(3) - I - Propunem introducerea următoarelor: punctul A - Facilitează responsabilizarea supervizatului în privința declarării oneste față de cei cu care acesta stabilește relații profesionale, a statusului de specialist practicant în regim de supervizare; Facilitează înțelegerea și asumarea obligativității de natură etică de către supervizat de a informa și de a facilita la solicitarea clientului cu care lucrează, accesul la acestuia la supervisorul cu care supervizatul colaborează după punctul B - Facilitează dezvoltarea meta-competențelor (supervizatului din sfera colaborării cu colegii de breaslă sau din alte specialități (de exemplu în condițiile managementului de caz în psihoterapie etc.) la punctul C - respectiv oferă în mod constant de-a lungul procesului de supervizare feedback onest, constructiv/formativ - dozat în funcție de nivelul de dezvoltare profesională a supervizatului - argumentat și despre deciziile, intervențiile suboptimale, care comportă riscuri nenesesare după punctul C - Asistă supervizatul în identificarea erorilor și în gestionarea onestă, reparatorie și eficientă a acestora în relația cu persoanele cu care supervizatul este angajat în relații de colaborare profesională după punctul D Stabilește modalitățile și condițiile prin care supervisorul poate fi accesat în condițiile în care apar urgențe de gestionat, care exced capacitatea supervizatului de a le gestiona fără sprijinul supervisorului având grijă permanent de a stimula zona proximei învățări, de a sprijini autoeficacitatea supervizatului, de a nu crea dependență nenesesară de supervisor - Identifică printr-o abordare colaborativă situațiile în care supervizatul prezintă indicație pentru supervizare individuală (suplimentară în cazul specializărilor,

		domeniilor, modelelor în care supervizarea individuală este obligatorie), respectiv, la nevoie prezentarea indicației de a recurge la mai multă autocunoaștere/dezvoltare personală sau chiar proces de psihoterapie personală (în domeniul psihoterapiei cel puțin). Argument - În sfera psihoterapiei pregătirea și evaluarea (continuu și formativă, respectiv cea sumativă) a viitorilor psihoterapeuți constituie demersuri complexe și integrate. Evaluarea se realizează atât sub aspect conceptual-teoretic cât și sub aspectul abilităților practice și a celor atitudinale, profund personale - sinele psihoterapeutului fiind un instrument terapeutic foarte important (cercetările arătând că relația terapeutică este cel mai important factor nespecific care influențează deznodământul procesului terapeutic, ex. Norcross, 2011). În cadrul acestui demers echilibrul psihic respectiv sănătatea psihică a terapeutului este evaluată și în situațiile care necesită în vederea protejării atât a clientului cât și a psihoterapeutului în cauză, realizarea argumentată a acestor indicații este deosebit de importantă. - Răspunde profesional și dacă e cazul și în instanță de consecințele îndrumărilor la care a recurs pe marginea cazurilor supervizate, în condițiile în care acestea au fost puse în practică în concordanță cu sfaturile supervisorului, respectiv răspunde de omisiunea intervențiilor care din punct de vedere profesional puteau fi făcute în calitate de supervisor în interesul clientului și a supervizatului care lucrează cu respectivul client. - În condițiile în care supervizatul dorește să încheie contractul de supervizare și optează pentru a continua procesul său de supervizare cu un alt supervisor (din aceeași asociație formatoare sau dorește să se transfere la o altă asociație) - asigură eliberarea documentelor de studii (adeverințe etc.) care atestă gradul de satisfacere a criteriilor - potrivit domeniului și metodei Propunere - ar fi benefic dacă ar exista o reglementare a condițiilor în care se pot transfera persoane supervizate de la o asociație formatoare la alta. Colaborarea supervizat-supervisor reprezintă un act benevol bilateral. În condițiile în care participarea nu ar mai fi benevolă, actul supervizării ar avea de suferit. Motiv

<u>II: Practici eficiente de supervizare</u> A - Facilitează și documentează întâlnirile cu supervizatii și dialogul care reflectă scopul și progresul relațiilor / obiectivelor; B - Demonstrează gestionarea eficientă a timpului, a competențelor de documentare / păstrare a probelor și de scriere a raportului; C - Împărtășește cu încredere experiențele de învățare reușite și nereușite pentru a încuraja explorarea opțiunilor și soluționarea comună a problemelor; D - Încurajează supervizatul să împărtășească informații, gânduri și feedback pentru a identifica și prioritiza nevoile programului de supervizare; E - Utilizează instrumentele adecvate pentru a furniza informații obiective, fiabile și utile privind nevoile inițiale și în curs de desfășurare;	pentru care considerăm ca fiind firesc dacă supervizatul nu mai dorește să colaboreze cu un supervisor, să aibă această libertate. În schimb considerăm că ar fi sănătos să se clarifice - în cadrul asociațiilor formatoare din sfera psihoterapiei sistemice - care sunt acei furnizori de formare între care transferul de participanți la formare este profesional justificat (în funcție de natura metodei și standardele de formare care clădesc competențe în mare măsură similare, de exemplu). Ori la ora actuală reglementarea acestor aspecte lipsește din partea CPR și nu există nici un for umbrelă/federație a asociațiilor de terapie sistemică sau nu, care să fi agreat standarde minime ale formării în domeniu. Art. 2/(2) - II - Propunem: - la punctul B - explicitarea tipului de raport despre care este vorba, deoarece nu se înțelege exact, a celui de supervizare sau a raportului realizat de către supervizat - după punctul B - introducerea - Facilitează integrarea teoriei cu practica, respectiv cu rezultatele cercetării - la punctul D - completarea cu - Să împărtășească informații, date, ipoteze, concluzii, feedback, dileme, planuri de evaluare și intervenție (în domeniile în care se aplică) - după punctul E - introducerea - Pune la dispoziție modele de conceptualizare de caz, Explicitează sistemul de criterii pe baza căruia se face evaluarea

F - Oferă îndrumare și conducere în reflectarea și interpretarea datelor pentru a dezvolta obiective și un plan de îmbunătățire continuă; G - Încurajează utilizarea practicii de reflecție prin ținerea unui jurnal și discuții cu clienții; H - Utilizează cunoștințe și competențe în domeniul conținutului pentru a ajuta supervizatul să dobândească și să aplice noi cunoștințe și abilități; I - Împărtășește cunoștințele despre oportunitățile de dezvoltare profesională, resursele și serviciile de referință aflate la dispoziția supervizatului. <u>III: Responsabilități profesionale în supervizare</u> A - Înțelege rolul, scopul și așteptările supervizatului; B - Demonstrează competența în aplicarea practicilor eficiente de supervizare (mentorat); C – Manifesta angajamentul de a aborda în activitatea profesională și îmbunătățirea practicii supervizatului;	- completarea la punctul F - Oferă îndrumare și conducere în identificarea, reflectarea asupra și interpretarea datelor/variabilelor relevante pentru a dezvolta obiective și un plan de îmbunătățire continuă (în domeniul psihoterapiei la nivel de evaluare și intervenție) - introducerea la punctul G - alături de expresia jurnal de discuții cu clientul/elaborarea documentației de caz (astfel s-ar putea regăsi în mai mare măsură și psihoterapeuții) - după punctul H - Facilitează conștientizarea de către supervizat a propriilor limite de competență (asigurarea depășirii acestora prin formare continuă, supervizare) - Ajută la identificarea reperelor de către supervizat pe baza cărora acesta conștientizează situațiile în care are nevoii de consultare colegială (intervizare) sau supervizare - Facilitează identificarea situațiilor speciale în care elaborarea documentației de caz riguroase și nu doar a notițelor personale este indicată și pentru specialiști cu drept de practică autonomă. Art. 2/(2) - III - propunem: - înainte de punctul A introducerea - Supervizorul facilitează dobândirea și dezvoltarea de competențe (cunoștințe, abilități și atitudini) de către supervizat în manieră colaborativă prin furnizarea de cunoștințe și material bibliografic, ghidaj tehnic-metodologic și prin munca desfășurată la nivelul persoanei supervizate (autocunoaștere/dezvoltare personală)

	- articularea atitudinilor, valorilor și convingerilor față de alții; - revizuirea sistematică a propriilor performanțe profesionale împreună cu supervizații.	Propunem introducerea - Solicită, respectiv identifică continuu feedback din partea persoanelor supervizate privind propria abordare în calitate de supervisor și integrează conținuturile relevante
Art. 3	(1) Activitatea de supervizare profesională în psihologie poate fi derulată în cadrul domeniului de competență al supervisorului, de către psihologii care întrunesc <u>cumulativ</u> următoarele cerințe: a. Dețin un atestat valid de psiholog principal sau specialist în specialitatea pentru care se solicită certificarea dreptului de supervizare profesională, b. Au minim 7 ani de experiență profesională, dintre care minim 2 ani ca psiholog specialist, c. Au obținut certificatul de supervisor. (2) Pentru specializările consiliere psihologică și psihoterapie dreptul de supervizare profesională este acordat în modalitatea sau modalitățile specifice în care psihologul solicitant are competență.	Art. 3/c - Propunem adăugarea - Au obținut certificatul de supervisor pe baza documentelor obținute de la asociația profesională căreia îi aparține.
Art. 4	(1) Certificarea dreptului de supervizare profesională se face la solicitarea psihologului. (2) Certificarea dreptului de supervizare profesională în specialitățile consiliere psihologică și psihoterapie se face și la solicitarea asociațiilor furnizori de formare. <u>Asociațiile vor emite certificatul de supervisor, care devine parte a dosarului depus la CPR.</u> Dacă solicitantul / dosarul primește o rezoluție favorabilă, certificatul de supervisor va fi vizat de către CPR.	Art. 4 - la punctul (1) - Propunem pentru claritate - explicitarea faptului că excepție făcând domeniul psihoterapiei, unde se face doar la solicitarea asociației furnizoare de formare pe baza certificatului de supervisor pe care o emite asociația.

	(3) Certificarea dreptului de supervizare presupune depunerea unui dosar la secretariatul CPR, urmată de verificarea acestuia din punct de vedere al conformității prin intermediul secretariatului, analiza cererii în cadrul comisiei de specialitate competente, <u>interviurea solicitantului de către comisia de specialitate competentă și înaintarea unei propuneri către Comitetul director</u>. Rezoluția propusă de comisie va fi supusă aprobării comitetului director. <u>Comisiile de specialitate vor aduce precizări privind conținutul dosarului pentru certificarea dreptului de supervizare profesională pentru fiecare specialitate, care vor fi făcute publice pe website-ul CPR.</u>	- la punctul (3) - Propunem specificarea obiectivului evaluării în cadrul acestui interviu Întrebare - este vorba de precizări suplimentare celor existente deja în document la Art. 5/(1) de mai jos?
Art. 5	(1) Conținutul dosarului pentru obținerea calității de supervizor este următorul: a. cererea prin care se solicită certificarea calității de supervizor, b. copia ultimului atestat de liberă practică dobândit, c. un plan de supervizare, d. un raport de activitate care să conțină informații referitoare la: probele psihologice / abordările terapeutice utilizate (după caz), cazuistică, activitatea de formare continuă și de documentare științifică, e. documente la solicitarea comisiilor de specialitate (sunt precizate de către fiecare comisie, pentru fiecare specialitate), f. copia după documentul de plată a taxei de atestare profesională.	Art. 5 (1) Propunem ca în cadrul punctului b să se introducă necesitatea anexării la dosar a Certificatului de supervizor eliberat de către asociația profesională furnizoare de formare, urmată fiind de restul punctelor - din <i>Supervizarea profesională în psihologie</i> (adică prezentul document) ”Asociațiile vor emite certificatul de supervizor, care devine parte a dosarului depus la CPR” (Art. 4/(2) p. 3). A se vedea și argumentele de la Art. 6 care pentru evitarea redundanței nu sunt prezentate și aici.

Art. 6	(1) Certificatul de supervizor este în principiu valabil pe durată nedeterminată, dacă nu intervine niciuna dintre condițiile care duc la pierderea calității de supervizor. (2) Calitatea de supervizor se poate pierde în una dintre următoarele condiții: - ca urmare a suspendării dreptului de liberă practică, - ca urmare a unei decizii disciplinare a CDD, - ca urmare a unei decizii asumate a supervizorului,	La punctul (1) Propunem - introducerea necesității recertificării în cadrul asociațiilor profesionale furnizoare de formare și a reatestării de către CPR din 5 în 5 ani și a calității de supervizor. Argument din <i>Supervizarea profesională în psihologie</i> (adică prezentul document) ”Din perspectiva prezentelor norme activitatea de supervizare este considerată esențială atât în formarea profesională inițială a psihologilor, cât și pentru formarea continuă și creșterea nivelului de calitate în practica ulterioară a psihologilor” (Art. 1./(1), p. 1). Considerăm că nici supervizorul nu trebuie exceptat de la regula formării continue în domeniu, de la necesitatea de a practica ca supervizor de-a lungul traiectoriei sale profesionale, respectiv de a-i fi evaluate periodic competențele profesionale de către colegii săi din Comisia Profesională a asociației furnizoare de formare. Această idee este în conformitate și cu standardele de referință din domeniul psihoterapiei și psihologiei în general (de ex., APA, 2014, p. 13-14, BPS, 2010, p. 2). - la punctul (2) ca primă condiție ca urmare a ne-recertificării de către asociația profesională furnizoare de formare în baza normelor din Regulamentul de formare profesională Argument Asociațiile profesionale furnizoare de formare potrivit standardelor de formare ale forurilor de referință din EU, SUA, MB și cele internaționale au atât dreptul cât și obligația de a asigura formarea profesională integrală, nu numai a viitorilor psihoterapeuți în metoda/școala în cauză, ci și a formator-supervizorilor (cf. EAP - TAC, 2018, p.2; EFTA-MTS, 2011, p.3). În cadrul reglementărilor entităților de referință din domeniul psihoterapiei calitatea de formator se poate obține după minimum 5 ani de practică psihoterapeutică autonomă (EAP-TAC, 2018) prin parcurgerea unui proces de

	- ca urmare a derulării defectuoase a activității de supervizare profesională, în baza unui proces de evaluare profesională.	formare ca formator. Supervizor devine cineva în sfera psihoterapiei printr-o riguroasă formare a sa în vederea clădirii acestei complexe competențe, care implică responsabilități multiple atât față de clienții psihoterapeuților începători, cât și față de profesioniștii supervizați. În cadrul propunerilor pentru <i>Standardele de formare ale CPR</i> numărul maximum de ani propus este de 10. Art. 1/(1) Supervizarea în psihologie ”Supervizarea profesională a psihologilor poate fi efectuată de psihologii care întrunesc condițiile specifice pentru certificarea dreptului de supervizare și care dețin un certificat de supervizor” p. 1). Dorim să semnalăm o inconsecvență între documentele proiect ale CPR - toate prevederile anterior menționate sunt în contradicție izbitoră cu Art. 75 din CAPITOLUL III: Activități profesionale reglementate ROFI în care se susține ↓ (1) Calitatea de supervizor este obținută automat de psihologul specialist și principal (CPR – ROFI, 2018). În prezentul document sunt menționate o serie de competențe pe care supervizorul este necesar să le dobândească. Astfel calitatea de supervizor nu poate fi obținută automat (numai prin satisfacerea criteriilor cantitative privind obligativitatea formării continue), ci după dovedirea însușirii unui set de competențe (cunoștințe, abilități, atitudini) specifice acestei activități, pe lângă un număr de ani de experiență profesională (7 ani de experiență, dintre care 2 ca specialist). Tot în prezentul document se mai specifică, în mod corect după părerea noastră faptul că în cazul psihoterapiei atestarea ca supervizor se realizează pe baza certificatului eliberat de asociația formatoare. - la punctul (2) - propunem - operaționalizarea derulării defectuoase a activității de supervizare profesională în baza căruia se poate pierde calitatea de supervizor. Respectiv explicitarea faptului că și asociațiile formatoare au un rol în acest demers, că CPR va colabora cu Comisia Profesională a acestora în cadrul procesului de

		evaluare a activității profesionale a supervisorului, respectiv în condițiile în care asociația trimite către CPR o înștiințare/notificare de retragere a calității de supervisor însoțită de o hotărâre argumentată a Comisiei Profesionale, va lua în considerare acest document în cazul desfășurării propriei evaluări profesionale
Art. 7	(1) În vederea atestării dreptului de liberă practică autonomă, psihologii practicanți / debutanți au obligația de a efectua un număr minim de 100 ore de supervizare profesională a practicii derulate, eșalonate pe durata a 2 ani, pentru toate specialitățile: a) Prin excepție, pentru specialitatea psihoterapie durată minimă a supervizării obligatorii pentru atestarea autonomiei profesionale este de 150 ore, care pot fi eșalonate pe durata a 2-3 ani. b) Pentru psihologii care obțin atestat de liberă practică în două specialități, pentru cea de-a doua specialitate durată obligatorie minimală a supervizării se poate reduce la jumătate. (reluat mai jos) c) Se recomandă existența unui raport de 4-5 ore de practică la 1 oră de supervizare, rezultând un total de 200-250 ore de practică supervizată în condițiile unei durate totale a supervizării de 50 ore și 400-500 ore de practică supervizată în condițiile unei durate totale a supervizării de 100 ore. //alternativă// Se recomandă existența unui raport de 8-10 ore de practică la 1 oră de supervizare, rezultând un total de 100-125 ore de practică supervizată în condițiile unei durate totale a supervizării de 50 ore și 200-250 ore de	De exemplu psihoterapiile sistemice (care au la bază o altă paradigmă, o altă epistemologie chiar decât modele de psihoterapie individuală), respectiv abordările psihoterapeutice în care se lucrează cu cupluri sau cu membri ai familiei, dar care nu sunt de natură sistemică au o mulțime de școli/modele de sine stătătoare. Atât la noi în țară, cât și în alte țări cei care se formează în acest domeniu pot să o facă: - într-un mod centrat doar pe anumite familii de școli/modele de psihoterapie sistemică (de exemplu cele strategice, comunicaționale, structurale, sau cele psihodinamice, cele cognitiv-comportamentale, cele experiențiale, cele postmoderne, respectiv integrative de sine stătătoare etc.) - într-un mod centrat pe capacitatea de a utiliza la modul individual diferite modele, respectiv la modul cel puțin riguros eclectic, maximum integrativ diferite modele științific și cele empiric validate din psihoterapia sistemică - într-un mod model-purist (formându-se într-o singură metodă din familia metodelor terapiei de familie - ceea ce este din ce în ce mai puțin prezent în lume). Durata procesului de supervizare în psihoterapia sistemică variază. Spre exemplu este între: 300-600 de ore de practică clinică desfășurată sub supervizare regulată, minimum 150 de ore de contact în supervizare pe o durată de cel puțin 2 ani în mod continuu, EAP-TAC, 2018, p. 3; TIECP - EAP, 1996; formare clinică de specialitate prin supervizarea muncii clinice între 1/3 și 1/5 din durata formării specifică metodei - EFTA-MTS, 2011, Art. 4.3.2., p. 3), între 1-3 ani potrivit COAMFTE (2018). Obligațiile concrete în materie de evaluare la toate nivelele de calificare în domeniul psihoterapiei sistemice sunt prevăzute la modul flexibil și foarte clar reglementat și în cadrul Standardelor de formare și acreditare elaborate de către Asociația de Terapie Familială din Marea Britanie - The Blue Book (2011) pentru formarea ca psihoterapeut

practică supervizată în condițiile unei durate totale a supervizării de 100 ore. b) Pentru psihologii care obțin atestat de liberă practică în două specialități, pentru cea de-a doua specialitate durata obligatorie	și practician sistemic, respectiv în The Red Book (2017) pentru formarea ca supervizor în psihoterapia sistemică și/sau practica sistemică, dar și în standardele de formare ale EFTA (MTS, 2011). Din cauza existenței în cadrul psihoterapiei sistemice individuale, de cuplu și familie a multor școli/modele în EFTA-MTS (2011) se stipulează faptul că sunt aspecte (teoretico-metodologice-tehnice, atitudinale ale terapeutului și ale formatorului-supervizorului viitorilor specialiști) care sunt specifice metodei, iar pe de altă parte sunt diferențe importante de menținut în cadrul standardelor formării și între diferitele modele ale metodei (Art. 3.2., p.2). Un alt element care face diferența în ceea ce privește eșalonarea numărului de ore o reprezintă faptul dacă psihoterapeutul practicant în regim de supervizare lucrează doar în domeniul psihoterapiei sau dimpotrivă are un alt loc de muncă cu normă întreagă. Propunem din acest motiv ca reglementările CPR să nu devină atât de specifice încât unele modele de psihoterapie, acreditate de foruri de specialitate europene - așa cum este cazul asociației ATF-PF, care este membră EFTA-TIC, sau de către alte entități de referință, să nu fie compatibile respectiv compatibilizabile în ceea ce privește pe de o parte configurația în care se realizează supervizarea, pe de altă parte numărul, respectiv eșalonarea numărului de ore de supervizare. Propunem ca: b) - explicitarea specialităților între care se pot recunoaște ore de supervizare, deoarece credem că nu în toate cazurile. Respectiv explicitarea cine anume decide dacă se recunosc sau nu. În ceea ce privește psihoterapia singurele ore transferabile pot fi orele de autocunoaștere, nu și orele de supervizare (obligativitatea de a lucra cu metoda respectivă cu un anumit număr de cazuri, în anumite configurații și cu o disfuncție, patologie diversă - o are fiecare supervizat)

minimală a supervizării se poate reduce la jumătate. (reluat mai jos) d) Pe durata supervizării obligatorii un psiholog practicant poate fi supervizat de unul sau mai mulți supervizori. În cazul în care un practicant sub supervizare lucrează cu mai mulți supervizori, va exista un supervizor de referință, cu care va efectua minim 25% din numărul totale de ore de supervizare și minim 50% din numărul de ore de supervizare individuală. În cazurile în care un supervizat <u>lucrează cu mai mulți supervizori, raportul de supervizare va fi contrasemnat de toți supervizorii cu care a lucrat sau fiecare supervizor va întocmi un raport, după caz.</u> e) Activitatea de practică supervizată obligatorie în vederea atestării autonomiei profesionale se poate derula pe durata studiilor masterale. f) În vederea derulării practicii supervizate obligatorii, psihologii practicanți sub supervizare au următoarele posibilități, care sunt acceptate ca modalități valide de practică: a. să își înființeze cabinete, b. să se angajeze la cabinete, ONG sau	d) la capătul primei fraze să se precizeze faptul că în mod succesiv poate lucra cu supervizori diferiți. Argument - cel puțin în sfera psihoterapiei ar putea fi bulversant. Chiar în cadrul aceleiași școli/metode supervizorii au propriul stil și mod de lucru. - propunem ca într-un prim pas fiecare supervizor să elaboreze propriul raport de evaluare, inclusiv supervizorul de referință pentru orele de supervizare desfășurate exclusiv cu acesta. Pe urmă supervizorul de referință să realizeze o sinteză a tuturor rapoartelor pe care să îl semneze fiecare supervizor, așa cum de altfel este stipulat și în documentul de față (Partea a III-a, Art 7, pct d, din prezentul document). e) vă rugăm să specificați faptul că masteratul în acest caz se echivalează cu formarea de lungă durată specifică pe metodă, susținută de asociațiile profesionale? Deoarece nu ne este clar. În condițiile în care se echivalează, dorim să vă semnalăm faptul că potrivit standardelor de formare și a codurilor deontologice nu este etic ca cineva să parcurgă formarea teoretico-metodologică cu aplicabilitate practică în paralel cu supervizarea. Supervizarea debutează după încheierea cu succes a unei forme de evaluare a cunoștințelor și abilităților, atitudinilor dobândite, parcurgerea orelor de autocunoaștere/dezvoltare personală minim necesare și abia pe urmă psihoterapeutul poate să primească certificatul pe baza căruia poate să se ateste și să facă un contract cu un supervizor. De asemenea, după analiza documentelor internaționale care reglementează supervizarea, menționate la bibliografie în prezentul document, noi nu am găsit specificarea că pentru a doua specialitate durata minimă obligatorie a supervizării se poate reduce la jumătate. Sugerăm revizuirea punctului b.

	policlinici, c. să facă voluntariat la organizații în domeniu, d. să facă stagii clinice supervizate sau programe de internship în clinici.	
Art. 8	(1) Activitatea de supervizare profesională în obligatorie pentru atestarea autonomiei profesionale se derulează cu respectarea următoarelor prevederi generale: (a) Orele de supervizare se pot derula individual sau în grupuri mici (de maxim 4 supervizați), cu condiția ca minim 25% din numărul total de ore să fie de supervizare individuală. Exclusiv în specialitățile consiliere psihologică și psihoterapie, o parte a orelor de supervizare se pot derula și în grup, în funcție de specificul școlii, cu condiția respectării condițiilor generale definite prin prezenta. (b) Supervizarea se derulează în cadrul unei relații contractuale între psihologul supervizor și psihologul supervizat, derulat prin intermediul cabinetului supervizorului sau a formei de exercitare a profesiei în care își derulează activitatea supervizorul, în cazul în care acesta nu are cabinet. În această ultimă situație, <u>contractul de upervizare va preciza atât forma de exercitare, cât și supervizorul.</u> În specialitățile consiliere psihologică și psihoterapie, supervizarea obligatorie pentru atestarea autonomiei profesionale se derulează în cadrul școlilor de psihoterapie (asociații profesionale cu statut de furnizori de formare profesională), contractul de supervizare fiind tripartit: psihologul supervizat, psihologul supervizor și asociația. Comitetul	(1) ținând cont de specificul metodei noastre vă propunem să renunțați la obligativitatea supervizării individuale. În metoda psihoterapiei sistemice așa cum noi o practicăm, supervizarea este obligatorie să se petreacă în grup, implicând și grupul în acest proces în anumite momente într-o varietate de moduri. Sunt și tehnici special elaborate cu acest scop. Supervizarea individuală se produce la solicitare dacă apare o situație serioasă care necesită o ședință, sau în situația în care supervizatul este într-o stare de vulnerabilitate personală și are nevoie de o centrare cu mijloace, tehnici care exced ceea ce se poate oferi în grup, respectiv ar avea efect nedorit asupra grupului. Supervizarea poate implica și supervizarea unității de co-terapeuți în afara sau în cadrul grupului.

director, prin intermediul comisiilor aplicative, va revizui sau elabora, dup caz, modelul de contract de supervizare pentru toate specialitățile. (c) <u>Rapoartele și alte documente profesionale emise de psihologii practicanți sub supervizare vor fi obligatoriu contrasemnate de supervizor (supervizorul trebuie să ateste respectarea standardelor profesionale și să răspundă în solidar).</u> (d) Numărul de contracte de supervizare avute în derulare simultan de către un supervizor (inclusiv supervizor de referință) este limitat la numărul maxim de: - 10 contracte pentru specialitățile aferente comisiilor de psihologia muncii, transporturilor și serviciilor și psihologie educațională, consiliere școlară și vocațională (proponerile comisiilor), - 15 contracte pentru specialitățile consiliere psihologică și/sau psihoterapie și 20 contracte pentru specialitatea psihologie clinică (proponerea comisiei), - ? contracte pentru specialitățile aferente comisiei de psihologie aplicată în domeniul securității naționale. (e) Modul de derulare a activității de supervizare poate constitui obiectul unor evaluări profesionale derulate la inițiativa comitetului director, în cazurile în care există cel puțin două sesizări asumate la adresa unui supervizor, privind derularea defectuoasă a activității de	Propunem: - c) adăugarea faptului că supervizorul răspunde în solidar nu doar de calitatea elaborării documentelor ci și de munca psihoterapeutică supervizată (purtând responsabilitate pentru indicațiile îndrumările oferite, respectiv și pentru omiterea planificării recurgerii supervizatului l acele intervenții necesare sau benefice, care potrivit standardelor muncii terapeutice trebuiau realizate în beneficiul clientului) - d) renunțarea la limitarea cu aceste cifre a numărului de contracte de supervizare. Argumente: - criteriul cantitativ nu este totul. Psihoterapeutul, formator-supervizor care lucrează doar în acest domeniu ar trebui tratat diferit de cel care mai are și un alt loc de muncă - ar trebui să existe și alte criterii care țin de specificul metodei, de calitatea muncii aceluui supervizor etc. - supervizorul are obligația etică și profesională să nu se suprasolicite într-un mod în care să se producă efecte negative asupra supervizaților și asupra propriei persoane - ar trebui lăsat la latitudinea supervizorului. În cazul în care calitatea actului supervizării are de suferit, atunci sunt două lucruri foarte semnificative care se pot întâmpla - îl pot reclama supervizații în cadrul asociației și în cadrul CPR, respectiv au toată libertatea să plece la un alt supervizor (considerăm că alături de obligația etică, selecția pieței este un factor foarte serios) De altfel, și documente internaționale care reglementează standardele aplicabile supervizării profesionale fac referire și operaționalizează abilitățile pe care un supervizor este necesar să le probeze, însă nu limitează numărul contractelor de supervizare pe care un supervizor le poate gestiona, în condițiile în care la nivel calitativ acesta îndeplinește criteriile (de ex., APA, 2014, BPS, 2010)

	supervizare, primite pe canalele oficiale de comunicare ale colegiului. În cazul cumulării a două sesizări pe durata unui an, comitetul director va analiza oportunitatea evaluării activității supervisorului.	
Art. 9	(b) La finalul relației contractuale supervisorul are obligația de a elibera un raport de supervizare, chiar dacă relația contractuală acoperă doar pe o parte din supervizarea obligatorie. Termenul pentru emiterea raportului de supervizare este de 30 zile lucrătoare de la data deciziei de încheiere a contractului. Comisiile comitetului director pot propune modele și linii directoare pentru redactarea rapoartelor de supervizare, care vor fi supuse aprobării consiliului.	Propunere - specificarea și în cadrul acestui articol al faptului că în situația în care supervizatul a colaborat cu mai mulți supervizori (situația în care unul dintre ei, cel cu care a colaborat în 50% din durata programul de supervizare), supervisorul de referință pe de o parte să elaboreze propriul raport, iar pe de o parte să primească rapoartele colegilor supervizori cu care supervizatul a mai colaborat și pe baza tuturor rapoartelor să elaboreze și un raport final cu semnăturile tuturor Propunere - specificarea faptului că liniile directoare și modele privind raportul de supervizare vor fi suficient de flexibile pentru a permite existența rapoartelor de supervizare concepute în cadrul Comisiilor Profesionale ale asociațiilor furnizoare de formare specifică pe metodă și care au fost elaborate într-o manieră centrată pe evaluarea competențelor supervizatului, având ca bază sistemul de competențe necesar de clădit în cadrul formării ca psihoterapeut în respectiva metodă/școală. Argument - Evitarea obligativității de a utiliza un anumit model de raport după aprobarea Consiliului Director al CPR, care nu ar însemna altceva decât un pat al lui Procust. Comisiile Profesionale ale asociațiilor profesionale sunt cele mai în măsură să elaboreze atât modele de conceptualizare de caz pe baza cărora să se lucreze în supervizare, cât și modele de supervizare, dat fiind că acești profesioniști (formator-supervizori) cunosc la modul profund metoda, se mențin la curent cu evoluția domeniului și lucrează efectiv în dubla calitate de practicieni în sfera psihoterapiei și de formator-supervizori. În asociația noastră - ATF-PF - formatori-supervizorii utilizează un asemenea Raport de supervizare, care a fost clădit și rafinat în ani. Ne-am dori ca CPR să țină cont de resursele care există și în acest sens în cadrul asociațiilor formatoare.

	(b) Psihologul aflat sub supervizare are la dispoziție 10 ani de la accesul în profesie pentru a obține autonomia profesională. În cazul în care la finalul perioadei aplicabile psihologul practicant aflat sub supervizare nu a obținut autonomia profesională, acestuia i se va anula de drept atestatul de liberă practică sub supervizare și va relua stagiul obligatoriu de practică supervizată în vederea atestării dreptului de liberă practică autonomă.	Propunem: - ca CPR să colaboreze cu asociațiile profesionale furnizoare de formare în situația în care cineva nu a obținut calitatea de practicant autonom timp de 10 ani de practică supervizată, în sensul ca re-atestarea respectivei persoane să se facă luând în calcul re-certificarea din partea asociației formatoare, sau în cazul în care Comisia Profesională a asociației în baza rapoartelor de supervizare nefavorabile, nu o acordă, atunci membrii comisiei de specialitate a CPR să fie înștiințați asupra acestui fapt. - propunem ca CPR să cântărească la rândul său o perioada maximă îngăduibilă de suspendare autoinițiată a procesului de supervizare care face parte integrantă din formare - potrivit Regulamentului procesului de formare acreditat de CPR, în cadrul asociației noastre ATF-PF este de maximum trei ani (care se pot acumula fie pe durata unei singure întreruperi, cum este de exemplu concediul de maternitate sau din întreruperi succesive operate din orice motiv, cumulate) Întrebare - în condițiile în care CPR renunță (mărturisim nu înțelegem din ce rațiuni, dat fiind faptul că nu au fost specificate în niciunul dintre documente) la atestarea separată a psihoterapeutului practicant sub supervizare, respectiv a celui practicant în regim autonom (există diferențe serioase de competențe între cele două). Dacă CPR va acorda doar atestat pentru psiholog practicant cum va avea posibilitatea să facă această departajare? Tehnic ar fi posibil prin evidența pe care o țin asociațiile formatoare, însă dincolo de acest fapt după părerea noastră adunarea acestor două nivele de competență în una singură poate probleme semnificative de altă natură: - ne-departajarea psihoterapeuților practicanți sub supervizare de cei autonomi la nivel de atestat CPR, minimizează importanța accederii la statusul de psihoterapeut autonom (care în mod normal evoluează cu competențe sporite). Ori atingerea capacității de funcționare autonomă în profesie - constituie o treaptă a evoluției în profesie de importanță crucială, care merită în continuare nu doar certificată în cadrul asociației furnizoare de formare, ci și atestată de către CPR.

		- renunțarea de către CPR la departajarea dintre practicanții în regim de supervizare și practicanții autonomi, după părerea noastră indirect dar într-o semnificativă măsură poate încuraja ne-asumarea de către psihoterapeuții practicanți a calității lor de practicanți sub supervizare atât în CV, orice suprafață de reclamă și în relația cu clientul - beneficiarul actului psihoterapeutic (fapt obligatoriu potrivit standardelor de formare și a Codurilor Etice a forurilor de referință din domeniu)
Art. 10	(1) Supervizarea profesională se poate derula și după obținerea dreptului de liberă practică autonomă, la solicitarea psihologului. (2) Modalitatea de organizare și derulare a activităților aferente supervizării derulate după obținerea autonomiei profesionale va face obiectul acordului între psihologul supervisor și psihologul supervizat și va fi reglementată prin contract. (3) Se recomandă ca un psiholog să participe la activități asimilabile supervizării profesionale pe tot parcursul activității profesionale.	- la punctul 1 - propunem introducerea/explicitarea faptului că în cadrul psihoterapiei sunt obligatorii (și nu opționale) un anumit număr de ore supervizare, stabilite de către asociații, de către FRP, dar la o adică și de către CPR, dacă argumentul se va integra - în concordanță cu standardele de formare specifice pe metodă. Argumente: Potrivit standardelor bunelor practici în domeniul psihoterapiei, fiecare psihoterapeut practicant, indiferent de treapta de specializare, are obligația de a-și superviza propria practică măcar în cadrul unui număr minim de ore în metoda pe care o practică (APA, 2014, BPS, 2010). Considerăm faptul că a reprezentat un element important al legislației care încă este în vigoare și la a cărei schimbare se lucrează acum tocmai cu scopul creșterii nivelului standardelor de calitate a practicii profesiei, faptul că în portofoliul depus pentru re-atestare, respectiv pentru schimbările de treaptă, în domeniul psihoterapie, se cereau și două recomandări din partea a doi supervizori ai asociației de care aparține specialistul. Propunem - reintroducerea acestei cerințe. Argument - - Asociațiile, institutele și universitățile în cauză este necesar să aibă dreptul la și să răspundă de evaluarea psihoterapeuților, formator-supervisor pe care le

		formează. Acest drept și obligație al asociațiilor formatoare reiese din toate documentele celor mai competente foruri din domeniul formării psihoterapeuților de pe Glob (EAP; WCP, APA, EFTA-MTS, 2011). la punctul 3 - considerăm că un anumit număr, minim de ore de supervizare sunt necesare. Acestea nu se pot echivala sub nicio formă cu activități asimilabile supervizării. Argumentul este același ca cel anterior descris. Argumente: - Art. 1./(1) din <i>Supervizarea profesională în psihologie</i> (adică prezentul document) ”Din perspectiva prezentelor norme activitatea de supervizare este considerată esențială atât în formarea profesională inițială a psihologilor, cât și pentru formarea continuă și creșterea nivelului de calitate în practica ulterioară a psihologilor” (p. 1) - supervizarea presupune: 1. colaborarea cu un supervizor, care deține competențe superioare supervizatului prin formare și experiență, prin faptul că este și psihoterapeut practicant, formator în metoda respectivă de psihoterapie și supervizor al practicii terapeutice al altor terapeuți; 2. ore de contact cu supervizorul (în mod clasic și optim contact față în față în grup sau în cadrul supervizării individuale. În mod excepțional în situații când apar întrebări de mai mică anvergură prin convorbire telefonică, în anumite condiții tehnic securizate prin tele-supervizare - ceea ce presupune contact audio-video în timp real), ore în care prin dialog viu sunt abordate nevoile profesionale ale supervizatului - în condițiile în care există obligativitatea supervizării psihoterapeuților practicanți autonomi (specialiști și principali) de-a lungul unui număr minim de ore anual (20 în cazul Regulamentului asociației noastre) atunci formator-supervizorii au posibilitatea evaluării faptului că respectivii specialiști practică profesia și sunt competenți, respectiv psihic sănătoși și pe baza acestor evaluări pot elibera acele recomandări care ar fi util să facă parte din portofoliul profesional Intervizarea/peer-supervision-ul, deși foarte utile și puternic recomandate pentru dezvoltarea profesională, nu sunt asimilabile supervizării.

Art. 11	(2) Supervizarea în specialitățile psihoterapie și consiliere psihologică (a) Supervizarea obligatorie în vederea atestării autonomiei profesionale se derulează în cadrul școlilor de psihoterapie. (b) În cazul în care un practicant sub supervizare lucrează cu mai mulți supervizori, va exista un supervizor de referință. Este cel care asigură orele obligatorii de supervizare individuală (25% din numărul total de ore de supervizare) /alternativă/ Este cel care asigură minim 25% din totalul orelor de supervizare și minim 50% din orele de supervizare individuală. Este cel care redactează raportul de supervizare, care va fi contrasemnat de toți supervizorii cu care a lucrat și de conducătorul școlii de psihoterapie. (c) Dosarul pentru atestarea dreptului de supervizor în specialitățile consiliere psihologică și psihoterapie va conține în mod suplimentar față de documentele menționate la art. 5 și un studiu de caz ilustrativ pentru practica psihologului. d) După caz, dosarul pentru atestarea dreptului de supervizor va include și documente care atestă formarea continuă în domeniul supervizării și practica anterioară în supervizare.	Art. 11/(2) - la punctul a - propunem reformularea -Supervizare obligatorie în vederea certificării autonomiei profesionale se derulează în cadrul asociațiilor profesionale furnizoare de formare - punctul b) a se vedea argumentația de mai sus în cadrul unui articol cu conținut similar - la punctul c - Nu vedem rațiunea acestei cerințe. Asociația formatoare certifică persoana ca supervizor. Asociația este acreditată de către CPR și acesta din urmă are instrumente de evaluare a prestației formator-supervizorilor asociației. Ar trebui respectată autonomia profesională a asociației care oferă practic clădirea tuturor competențelor necesare. Acest fapt ar trebui introdus doar în cazul acelor asociații care nu au primit acreditare deplină și sunt într-un soi de monitorizare din partea CPR. Considerăm că în afara acestei situații este ofensator atât la adresa asociației, cât și la adresa candidatului la dobândirea atestării competenței de supervizor. - la punctul d - propunem pentru claritate și pentru evitarea confuziilor să se explicitizeze acel ”după caz” la ce fel de situații se referă.

Bibliografie selectivă:

- American Psychological Association (2014). Guidelines for Clinical Supervision in Health Service Psychology. Retrieved from <http://apa.org/about/policy/guidelines-supervision.pdf>
- Colegiul Psihologilor din România (2018). Regulament de Organizare și Funcționare Internă a Colegiului Psihologilor din România. Preluat de la https://www.alegericpr.ro/images/files/conventii_2018/nationale/4._Proiect_modificare_-_Regulamentul_de_organizare_si_functionare_interna.pdf
- Commission on Accreditation for Marriage and Family Therapy Association (COAMFTE, 2018), Accreditation Standards Graduate & Post-Graduate Marriage and Family Therapy Training Programs Version 12.0, Published August 2017, Effective January 1, 2018
- European Association of Psychotherapy (EAP) (2013). The Core Competencies of A European Psychotherapist (CCEP), accepted at the EAP AGM, Moscow, July, 2013; http://www.europsyche.org/download/cms/100510/Final-Core-Competencies-v-3-3_July2013.pdf
- European Family Therapy Association (EFTA) Minimum Training Standards A. Guidelines for training family and systemic therapists and supervisors at the European level (2011) - (EFTA-MTS, 2011). **Notă 1.2** EFTA este recunoscută de Asociația europeană pentru psihoterapie (EAP) drept organizația de acreditare la nivel European în domeniul terapiei de familie și terapiei sistemice de familie (EWAO- European Wide Accrediting Organisation) for family and systemic therapy. p. 1
- Slavkovic, I. (2018). Training Accreditation Committee (TAC) of Training Institutes for ECP Award Procedures document, European Association of Psychotherapy, Wien, (EAP-TAC, 2018)
- The Association for Family Therapy and Systemic Practice (2017). The Red Book Training Standards and Requirements for Systemic Supervisors and Supervision Training Courses, 3rd Edition
- The Association for Family Therapy and Systemic Practice (2017). The Blue Book Training Standards and Requirement for Family and Systemic Practice and Family and Systemic Psychotherapy, 3rd Edition (revised 2007 and correction to Section 5,D,3 in 2011)
- The British Psychological Society (2010). Additional guidance for clinical psychology training programmes: Guidelines on clinical supervision. Retrieved from <https://www.bps.org.uk/sites/bps.org.uk/files/Accreditation/Guidelines%20on%20clinical%20supervision.pdf>

Pezentul document a fost elaborat de către Președinta Comisiei Profesionale a ATF-PF: Dr. Školka Enikő, psiholog principal, psihoterapeut, formator-supervizor.

Mulțumesc colegelor **Orbán Mária**, psiholog principal, psihoterapeut, formator-supervizor, membru al Comisiei Profesionale a ATF-PF, pentru feedback-ul oferit la varianta intermediară a prezentului document și Lector Univ. Dr. **Costea-Bărluțiu Carmen**, psihoterapeut, președintele Comisiei Etice a ATF-PF, pentru feedback-ul oferit la varianta finală a prezentului document.

Număr de înregistrare 67/30.11.2018

Dr. Školka Enikő

Cluj-Napoca